

Disposicions generals – Instruccions

INSTRUCCIÓ del gerent municipal de 5 de juny de 2024 per a promoure i fer efectiu el Pla endreça en els edificis i instal·lacions cedits a tercers, per la Direcció de Patrimoni o pels ens del grup municipal, i altres situacions patrimonials.

Preàmbul

Barcelona és i ha estat tradicionalment, una de les ciutats millors valorades per a viure-hi. Els seus carrers i les seves places són l'espai de trobada de la ciutadania, l'escenari de la vida social i cultural; és on s'impulsa l'economia amb els comerços de proximitat i es dona la benvinguda a aquelles persones que venen a la ciutat a treballar o ens visiten.

L'Art. 4 de la Carta de Ciutadania, Carta de Drets i Deures de Barcelona diu que "Totes les persones tenen dret a trobar a la ciutat de Barcelona les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure-hi dignament".

En la mateixa línia l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona té per objecte "preservar l'espai públic com a lloc de convivència i civisme". En concret, l'esmentada ordenança regula al seu capítol Segon del Títol II, la degradació visual de l'entorn urbà i, es fonamenta, en el dret a gaudir del paisatge urbà de la ciutat, que és indissociable del deure correlatiu de mantenir-lo en condicions de neteja, polidesa i ornat.

El 10 de novembre de 2023 es va aprovar per la Gerència municipal la Instrucció per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis a l'espai públic.

El Pla Endreça és la resposta integral, transversal i coordinada de l'Ajuntament per aconseguir garantir la qualitat en l'espai públic de la ciutat. Un esforç que impulsa l'organització municipal i ha d'esdevenir comú amb la ciutadania, les associacions i entitats, els sectors econòmics i també les persones que visiten la ciutat.

Dins de l'àmbit prioritari i obligatori d'actuació d'aplicació d'aquesta Instrucció, previst al punt B) de la mateixa, s'exclouen expressament *"aquells espais municipals (edificis i equipaments municipals) que formin part de comunitats de propietaris, edificis multipropietat o situacions anàlogues, o que estiguin llogats o cedits a altres entitats o organismes amb els quals es tinguin contractes, convenis o altres vinculacions vigents."*

La Direcció de Patrimoni, dins de l'exercici de les seves competències, és la unitat responsable de tramitar davant dels òrgans municipals competents i formalitzar, les cessions d'espais municipals a favor tant de persones físiques com jurídiques, per destinar-los a diverses finalitats.

Els títols habilitants per l'ocupació dels béns s'adjudiquen i atorguen tant a iniciativa de la pròpia Direcció de Patrimoni, com a impuls de les diferents gerències sectorials i territorials.

Sota la premissa que la ciutat és un espai compartit del qual tots i totes hem de tenir cura, aquesta instrucció pretén incidir en el manteniment i conservació adequada dels exteriors dels edificis, dels quals l'Ajuntament ostenti algun dret i, per tant, és imprescindible que al desplegament de mitjans municipals, s'hi sumi la col·laboració de tots els agents que desenvolupen la seva activitat sobre l'espai públic i, especialment, sobre aquells béns de propietat municipal, gestionats mitjançant un títol de caire patrimonial.

Als efectes d'implementar els objectius i finalitats del Pla Endreça concretats en la Instrucció de 10 de novembre de 2023, es proposa l'aprovació de la present Instrucció que consta de preàmbul i sis apartats.

Per tot això, a proposta de la Gerència de Recursos i Transformació Digital, i en ús de les facultats conferides per l'apartat 5.1 b) la Regulació per la qual s'ordenen els documents municipals que incideixen sobre la interpretació i l'aplicació de les normes i de creació del Registre Municipal d'Instruccions i Circulars, la Gerència Municipal resol aprovar:

Instrucció per a promoure i fer efectiu el Pla endreça en els edificis i instal·lacions cedits a tercers, per la Direcció de Patrimoni o pels ens del grup municipal, i altres situacions patrimonials.

A. Objecte i finalitat.

L'objecte d'aquesta instrucció és adequar les indicacions del Pla endreça a:

- aquelles situacions on l'Ajuntament és propietari del bé, però ha cedit la possessió a un tercer.
- aquelles altres situacions en les que l'Ajuntament no és propietari del bé però té un títol de possessió atorgat per un tercer.
- aquelles situacions en què l'Ajuntament ha d'actuar en elements que no són de propietat exclusivament municipal.

La present instrucció preveu una sèrie d'accions, les quals deriven dels eixos previstos en el Pla endreça de ciutat:

- Eix 2: Serveis urbans
- Eix 5: Actuacions urbanes i edificis

B. Àmbit d'aplicació subjectiu

Les disposicions d'aquesta instrucció són d'aplicació directa a la Direcció de Patrimoni, i a aquelles entitats, persones físiques o jurídiques que disposin de títols patrimonials atorgats per part de la Direcció de Patrimoni.

Així mateix, se subjecten també a aquesta instrucció els gestors municipals que disposin d'un títol patrimonial atorgat per tercers, públics o privats, sobre béns no municipals, o que participin en una comunitat de propietaris com a propietari.

Aquesta instrucció és d'aplicació als gestors exclosos de la instrucció del Pla Endreça de 10 de novembre de 2023, és a dir, als organismes autònoms i les entitats públiques empresarials municipals, les societats mercantils de capital íntegrament o parcialment municipal i també els consorcis, les fundacions i les associacions adscrites a l'Ajuntament, respecte del títols de caire patrimonial atorgats per ells, ja sigui en el cas que no disposin d'instrucció pròpia, ja sigui de manera supletòria en cas de que sí tinguin instrucció pròpia.

C. Àmbit d'aplicació objectiu

L'àmbit d'actuació concernit als negocis jurídics que tenen per objecte la utilització de béns municipals de naturalesa demanial o patrimonial, es divideix en cinc grans blocs de drets:

- I. Concessions i drets vigents sobre quioscos de premsa
- II. Concessió sobre elements de mobiliari urbà (publicitat)
- III. Altres drets patrimonials vigents (concessions demaniales, autoritzacions d'ús, drets superfície, cessions, altres drets reals) atorgats per la Direcció de Patrimoni o els ens del grup municipal.
- IV. Cessions de locals municipals a entitats (Patrimoni Ciutadà):
- V. Altres situacions patrimonials.

D. Mesures d'anàlisi i actuació dels blocs.

Aquest apartat parla de les mesures d'anàlisi i actuació dels blocs definits a l'àmbit objectiu i es detalla per cadascun d'aquests blocs les mesures a adoptar i les actuacions a realitzar per cada àmbit.

Per tal de dur a terme les actuacions corresponents s'han d'adoptar les següents mesures:

- a) Realització d'una auditoria.
- b) Elaboració d'un Pla Anual de treball.
- c) Pla de seguiment de les accions establertes al pla anual de treball.

L'auditoria s'ha de dur a terme amb mitjans propis i/o externs i ha de contenir, com a mínim el següent:

- Valoració de l'estat de paràmetres de façana, accessos, portes, finestres, vidres, persianes, senyalització, elements d'instal·lacions, baranes, tancaments i panys, així com altres elements presents a l'espai públic relacionats amb el servei.
- Definició i prioritització d'actuacions indicant:
 - o Si cal actuar o no i, en aquest darrer cas, indicar-ne el motiu
 - o Nivell de prioritat

Les especificacions tècniques de "Com" s'han de realitzar les auditories d'aquest apartat es troben desenvolupades a l'Annex I de la instrucció del gerent municipal de 10 de novembre de 2023 per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis a l'espai públic.

L'elaboració del Pla Anual ha de seguir les especificacions recollits a l'Annex II de la instrucció del gerent municipal de 10 de novembre de 2023 per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis a l'espai públic.

Bloc I: Concessions i drets vigents sobre quioscos de premsa

1) Auditoria manteniment dels Quioscos.

L'auditoria de manteniment dels quioscos la realitza o contracta la Direcció de Patrimoni.

La realització d'aquestes auditories externes es fa quadrimestralment remetent informació respecte les activitats desenvolupades al quiosc i l'estat de conservació, neteja i manteniment dels quioscos de premsa de la ciutat, amb indicació dels paràmetres recollits al contracte vigent.

2) Pla Anual de treball

El Pla anual l'elabora la Direcció de Patrimoni i s'actualitza anualment.

L'execució d'aquest pla d'acció corre a càrrec de la Direcció de Patrimoni, qui indica els treballs a realitzar tant a les persones concessionàries dels quioscos, com a l'empresa titular de la concessió de publicitat als quioscos.

3) Seguiment

El seguiment del Pla anual de treball el realitza la Direcció de Patrimoni i/o al departament que consideri oportú, en virtut de delegació. Els llistats de tasques s'actualitzen com a mínim quadrimestralment.

Bloc II: Concessió sobre elements de mobiliari urbà (publicitat)

1) Auditoria del manteniment de mobiliari urbà.

L'auditoria de manteniment dels elements de mobiliari urbà la realitza o contracta la Direcció de Patrimoni.

La realització d'aquestes auditories té periodicitat trimestral remetent informació respecte l'estat de conservació, manteniment i neteja dels elements de mobiliari urbà de ciutat.

2) Pla Anual de treball

El Pla anual el fa i executa el concessionari d'explotació publicitària i el valida la Direcció de Patrimoni.

L'execució d'aquest pla d'acció corre a càrrec de la concessionària del contracte de publicitat de mobiliari urbà, en virtut de l'establert a la clàusula quinzena del Plec actual, en el qual es determina que "el concessionari ha de realitzar, la reparació, conservació i neteja, dels elements de mobiliari urbà recollides al Plec de clàusules del contracte. El plec determinarà que "el manteniment i neteja de tot el mobiliari urbà, es tracta d'una obligació de la concessionària i s'atendrà de manera regular i continuada, sense necessitat d'avís municipal a fi de garantir en tot moment la seva seguretat, estètica i bon funcionament".

El plec preveu que l'Ajuntament pugui inspeccionar en tot moment l'execució de l'explotació de l'activitat i dictar, les disposicions oportunes per al bon funcionament i seguretat de la instal·lació.

3) Seguiment

El seguiment del Pla anual de treball el realitza la Direcció de Patrimoni i/o el departament en qui delegui. Els llistats de tasques han d'actualitzar-se com a mínim trimestralment.

Bloc III: Altres drets patrimonials vigents (concessions demaniales, autoritzacions d'ús, drets superfície , cessions, altres drets reals) atorgats per la Direcció de Patrimoni o altres ens del grup municipal, com a gestors municipals.

1) Auditoria

L'auditoria respecte el manteniment en aquestes edificis la realitza l'assistència tècnica designada pel gestor municipal.

Les auditories a realitzar han de regir-se a les indicacions establertes a la instrucció aprovada pel gerent municipal el 10 de novembre de 2023 per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis en l'espai públic, regulats al seu Annex I.

2) Pla Anual de treball

El Pla anual de treball l'elabora el concessionari del dret patrimonial atorgat, prèvia validació per part del gestor municipal.

L'execució d'aquest pla anual corre a càrrec dels titulars de les concessions.

a) Seguiment

El seguiment del Pla anual de treball el realitza el gestor municipal o l'assistència tècnica designada a aquest efecte.

b) Condicions a incorporar en nous títols

Als efectes d'acomplir l'objecte i finalitat de la present instrucció, els plecs reguladors dels diferents títols patrimonials atorgats des de la Direcció de Patrimoni o l'ens del grup municipal que gestioni el bé, han d'incloure la següent clàusula dins l'apartat de les Obligacions del titular del dret:

Mantenir l'espai que envolti l'àmbit de (títol patrimonial que correspongui) en bon estat de conservació, neteja i decòrum, acomplint les disposicions i instruccions que al respecte dicti l'Ajuntament, en especial aquelles que afavoreixin la bona imatge de l'espai i instal·lacions de cara a la ciutadania (graffitis en façana, brutícia, enjardinament, ...)

Si en els plecs es contempla règim d'infraccions i penalitzacions, cal incloure un apartat amb la següent redactat, per la clàusula Infraccions:

No mantenir l'espai que envolti l'àmbit de la (títol que correspongui) en bon estat de conservació, neteja i decòrum, incomplint les disposicions i instruccions que al respecte pugui dictar l'Ajuntament.

L'incompliment d'aquesta obligació comporta la mateixa penalització que s'apliqui a l'incompliment d'altres obligacions de manteniment, conservació i neteja recollides en cada plec.

Igualment, els esmentats plecs i condicions han d'incloure dins la clàusula de Normativa Aplicable el següent redactat:

Instrucció aprovada pel gerent municipal el 10 de novembre de 2023 per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis en l'espai públic, i les successives que la complementin o substitueixin.

Instrucció aprovada pel gerent municipal de ... de maig de 2024 per a promoure i fer efectiu el Pla endreça en els edificis i instal·lacions cedits a tercers per la Direcció de Patrimoni i altres situacions patrimonials, i les successives que la complementin o substitueixin.

Bloc IV : Cessions de locals municipals a entitats (Patrimoni Ciutadà):

Les accions a realitzar, pels òrgans municipals que tinguin assignat el seu manteniment, són les establertes a la instrucció aprovada pel gerent municipal el 10 de novembre de 2023 per a l'adopció de mesures per promoure i fer efectiu el Pla Endreça en els edificis, equipaments municipals i elements annexes dels edificis en l'espai públic, regulats al seu Annex I.

Bloc V: Altres situacions patrimonials

Son aquelles en que l'Ajuntament de Barcelona, actua com a copropietari en una comunitat de propietaris o multipropietat (complex immobiliari,...), o en virtut d'un dret atorgat per una tercera persona, pública o privada.

Quan sigui necessària la neteja o manteniment dels espais exteriors de l'immoble o instal·lació ocupat per l'Ajuntament en que s'hagi de comptar amb la col·laboració o permís d'un tercer per donar compliment al Pla Endreça, el gestor municipal ha de tenir en compte les següents indicacions:

- 1) Col·laboració amb altres propietaris

El gestor municipal de l'immoble de propietat municipal que formi part d'una comunitat de propietaris o d'una multipropietat, o de l'immoble no municipal sobre el que ostenti un dret atorgat per un tercer o una administració o organisme públics, ha de comunicar a les persones propietàries la instrucció del Pla Endreça municipal i la present instrucció, i sol·licitar la seva col·laboració per donar-li compliment.

2) Actuació com a autoritat municipal.

En el cas que les persones propietàries dels immobles on l'Ajuntament tingui una propietat o un dret patrimonial atorgat per tercer, no prestin la col·laboració sol·licitada, el gestor municipal ha de valorar la necessitat de requerir una inspecció municipal de l'immoble, especialment quan s'aprecii algun incompliment de la normativa municipal en matèria de manteniment, conservació, seguretat i neteja dels edificis i instal·lacions, amb la finalitat d'obrir, si s'escau, expedient ordenant la propietat la conservació i manteniment de la finca afectada.

E. Entrada en vigor, inscripció i publicació

Aquesta instrucció entra en vigor a l'endemà de la seva publicació a la Gasetta Municipal de Barcelona.

Així mateix, la instrucció s'ha d'inscriure en el Registre Municipal d'Instruccions i Circulars i publicar-la a la Gasetta Municipal.

F. Règim de recursos

Contra aquesta instrucció es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant l'òrgan que l'ha dictada, en el termini d'un mes a comptar des del dia següent a la seva publicació, o es pot interposar directament recurs contenciós administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu de Barcelona, en el termini de dos mesos comptats des de l'endemà de la seva publicació.